

Klimagassutslipp fra jordbruk

Innholdsfortegnelse

Klimagassutslipp fra jordbruk

Publisert 12.12.2018 av Miljødirektoratet

Jordbruk er den største kilden til utslipp av metan og lystgass. I 2017 sto jordbruket for vel åtte prosent av de totale klimagassutslippene i Norge.

KLIMAGASSUTSLIPP FRA JORDBRUK

Utslippene fra jordbruk kan bl.a. reduseres gjennom:

- Å bruke husdyrgjødsel til produksjon av biogass
- Å kaste mindre mat og få et mer klimavennlig kosthold

Miljødirektoratet 2018 / Miljøstatus.no

TILSTAND

Metan fra husdyr og lystgass fra gjødsel

Jordbruket er den største kilden til utslipp av både metan og lystgass.

Det meste av metanutslippene kommer fra dyrenes fordøyelse, spesielt fra drøvtyggere. Resten av metanutslippene kommer fra lagring av husdyrgjødsel.

Størsteparten av utslippene av lystgass kommer fra spredning av kunst- og husdyrgjødsel. Hvor store utslippene er, påvirkes av hvordan jorda bearbeides og hva som dyrkes. I tillegg spiller fuktighet, oksygeninnhold og temperatur i jorda en rolle.

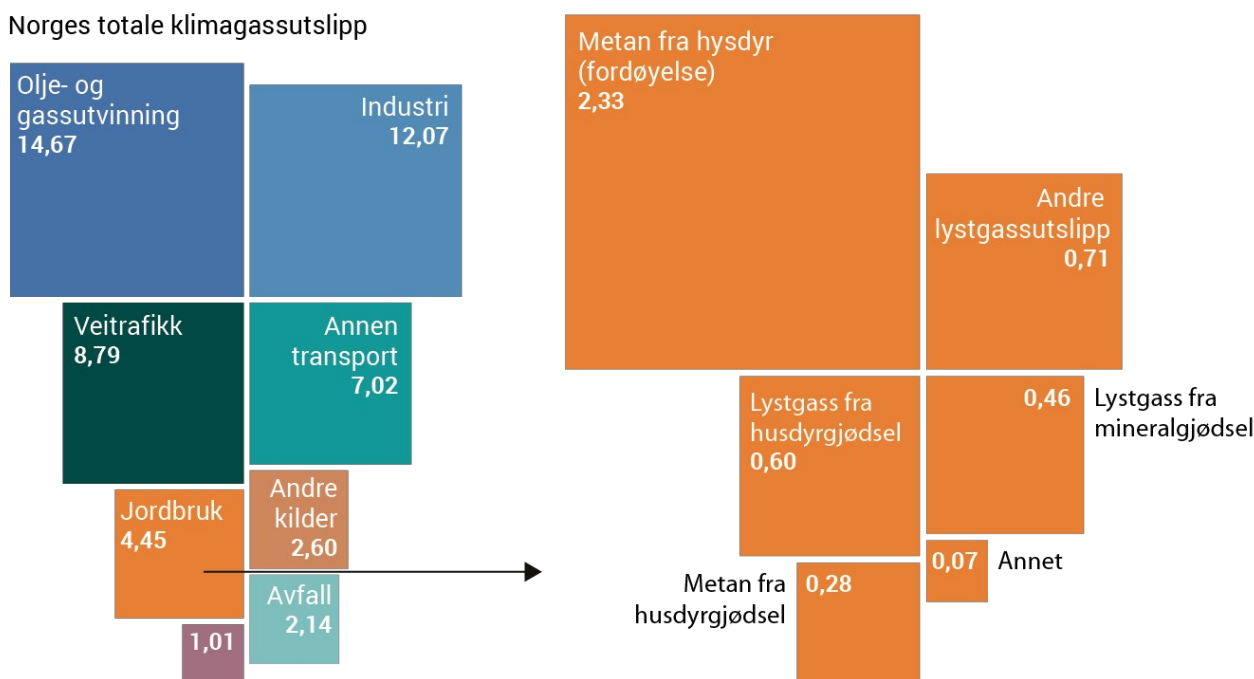
Resten av lystgassutslippene fra jordbruket kommer hovedsakelig fra dyrkede myrer, lagring av gjødsel og nedbrytning av vekstrest, som halm, i jorda.

Figuren under viser utslippene fra jordbruket i 2017 sammen med Norges totale klimagassutslipp.

Utslipp av klimagasser fra jordbruk i 2017

Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

Norges totale klimagassutslipp

Oppvarming av bygg

Kilde: Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå 2018/Miljøstatus.no

PÅVIRKNING

Stabile utslipp fra jordbruket

Siden 1990 har utslippene av klimagasser fra jordbruket gått ned med fire prosent. Viktige årsaker er mindre bruk av nitrogenholdig mineralgjødsel, mer bruk av kraftfôr i stedet for gras og bedre utnyttelse av melkeproduksjonen.

Det er imidlertid stor usikkerhet rundt størrelsen på utslippene fra jordbruket. Dette gjelder spesielt utslippene av lystgass fra jord. Årsaken er at disse utslippene påvirkes av lokale forhold som for eksempel nedbør, jordbearbeiding og jordsmonn.

CO₂-utslipp fra jordbruket

Kalking og spredning av mineralgjødslet urea gir et mindre utslipp av CO₂ fra jordbruket. I tillegg kommer utslipp av CO₂ fra forbrenning av olje til oppvarming og diesel til landbruksmaskiner. I det norske klimagassregnskapet regnes disse utslippene inn under energisektoren.

Oppdyrking av myr fører også til utslipp av CO₂ gjennom nedbrytning og tap av karbon. Dette inngår ikke som utslipp fra jordbruk i klimagassregnskapet, men rapporteres årlig til FNs klimakonvensjon og til Kyotoprotokollen under kategorien LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry).

TILTAK

Mange tiltak mot forurensning fra jordbruk

Tiltakene for å redusere utslippene fra jordbruket har først og fremst vært rettet mot å redusere forurensning og avrenning av næringsstoffer til vassdrag. De har derfor bidratt lite til å redusere utslippene av klimagasser.

Samtidig kan flere av virkemidlene som skal redusere avrenning av nitrogen til vann, også bidra til å redusere utslippene av lystgass.

Norske klimagassutslipp

>

- I 2017 ble det sluppet ut 52,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i Norge, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB). Dette er en økning på 3 prosent siden 1990.
- Klimagassutslippene i Norge kan fordeles etter hvilke **kilder** utslippene kommer fra, eller hvor mye som slippes ut av de ulike **klimagassene**.
- Du kan lese mer om norske klimagassutslipp fra avfall, industri, jordbruk, olje- og gass-utvinning, bygg, transport og veitrafikk, eller se fordelingen etter klimagassene CO₂, metan, lystgass og f-gasser.
- Det finnes også beregninger for hvor mye som slippes ut fra **hver enkelt kommune**.

CO₂-ekvivalenter

ä

Benevning som brukes for å kunne sammenligne de ulike klimagassenes evne til å varme opp atmosfæren. Utslipp av en gitt klimagass målt i CO₂-ekvivalenter er et uttrykk for hvor mye CO₂ som skal til for å gi tilsvarende oppvarming.

GWP (globalt oppvarmingspotensial) er et uttrykk for hvor sterk gassen er, og brukes som omregningsfaktor.

GWP for CO₂ er per definisjon lik 1, mens metan har GWP på 25 og lystgass har 298. Mange av f-gassene har svært høye GWP-verdier.

Les mer om GWP og drivhuseffekten

Norges klimagassregnskap >

- Inkluderer alle utslipp av klimagasser fra nasjonalt territorium, blant annet industri, transport, energibruk, jordbruk og skog og annen arealbruk. I tillegg har man et regnskap for opptak av klimagasser gjennom skog og annen arealbruk (LULUCE).
- Utslipp fra skip og fly i internasjonal trafikk er ikke med.
- Regnskapet er en sammenstilling av utslippstallene som er rapportert fra de største industribedriftene og av beregninger på grunnlag av produksjon eller forbruk (f.eks. antall tonn solgt fyringsolje) og utslippsfaktorer (f.eks. tonn CO₂ per tonn fyringsolje).
- Fordi sammenstillingen av regnskapet tar tid, blir det publisert foreløpige utslippstall i mai, og endelige utslippstall i november eller desember året etter.
- SSB, NIBIO og Miljødirektoratet utarbeider regnskapet i tråd med FNs vedtatte internasjonale retningslinjer for rapportering.
- Norge rapporterer årlig sitt klimagassregnskap til FNs Klimakonvensjon og Kyotoprotokollen.

